

### U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v D., proti žalovanému **J.**, prokurátorovi Okresnej prokuratúry V., **o zaplataenie 66 387,83 € (2 000 000 Sk) a nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9 C 166/2008 a na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 14 Co 95/2009, rozhodol v konaní o vylúčení sudcov

### t a k t o :

Sudkyne Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Mária Podhorová, Mgr. Ema Novodomcová a JUDr. Zita Nagypálová **nie sú vylúčené** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 14 Co 95/2009.

### O d ô v o d n e n i e

Žalobca podal odvolanie (č.l. 76 spisu) proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom z 26. marca 2009 č.k. 9 C 166/2008-72, ktorým návrh žalobcu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie zamietol. V písomnom podaní označenom ako „dovolanie“ (č.l. 75 spisu), podanému proti tomu istému vyššie uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa, vzniesol žalobca námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Žiar nad Hronom, ako aj sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súde v Banskej Bystrici (§ 16 ods. 1 O.s.p.) vzal na zreteľ, že vznesená námietka zaujatosti sa týkala všetkých sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici. Napriek tomu ale skúmal danosť okolností vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania veci iba vo vzťahu k sudcom, ktorí podľa rozvrhu práce tohto krajského súdu majú danú vec prejednať a rozhodnúť (ďalej len "námietaní sudcovia"). K skúmaniu, či dôvody pre vylúčenie sudcu sú dané aj v prípade ďalších sudcov by Najvyšší súd Slovenskej republiky pristúpil až v prípade vylúčenia sudcov uvedených vo výroku tohto uznesenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní vychádzal z obsahu spisu, predovšetkým z námietky zaujatosti a vyjadrení namietaných sudcov o okolnostiach vylučujúcich (vo všeobecnosti) sudcu z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Žalobca v námietke zaujatosti uviedol, že sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici sa poznajú so sudcami Okresného súdu Žiar nad Hronom, sú kolegovia, spolu komunikujú a vzhľadom na tento vzájomný vzťah sudcov prvostupňového súdu a sudcov odvolacieho súdu, bol toho názoru, že aj sudcovia odvolacieho súdu sú vo veci zaujatí, nakoľko mu tiež bránia vo výkone spravodlivosti a upierajú mu ústavné práva. Ďalej uviedol, že senát Krajského súdu v Banskej Bystrici pod vedením JUDr. Márie Podhorovej už vo veci rozhodoval, jeho rozhodnutie považoval za nezákonné a „nezrozumiteľné“ a aj týmto rozhodnutím mu boli upreté ústavné práva; preto žiadal o vylúčenie sudcov odvolacieho súdu z prejednávania a rozhodovania danej veci.

Namietaní sudcovia sa k obsahu voči nim vznesenej námietky zaujatosti vyjadrili (č.l. 82 - 83 spisu) a zhodne uviedli, že účastníkov konania nepoznajú, sú bez pomeru k účastníkom, k veci nemajú žiadny vzťah a necítia sa byť zaujatí.

Účelom ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou určitý právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (o takýto vzťah ide vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide napríklad vtedy, ak sudca má určitý osobný, priateľský alebo iný vzťah so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Pokiaľ žalobca za okolnosť zakladajúcu možnosť vzniku pochybností o nezaujatom prístupe namietaných sudcov označil možný vzťah sudcov okresného súdu k sudcom

odvolacieho súdu, považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že samotná okolnosť, že sudca odvolacieho súdu pozná sudcu okresného súdu, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Vzťahy sudcov navzájom vo všeobecnosti sú neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov (ktoré z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o nezaujatosti sudcu) môžu prerásť aj do ich osobného (napr. priateľského) vzťahu. Až v prípade, že kolegiálny vzťah sudcov nadobudol tento osobný charakter, môže vykazovať právne významné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p.

V zmysle čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sú sudcovia pri rozhodovaní nezávislí a sú viazaní len zákonom, prípadne (za podmienok uvedených v odseku 2 tohto článku) aj medzinárodnou zmluvou. Súčasťou základného práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998). Hoci zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných (a pre účely danej veci treba osobitne zdôrazniť, že len preukázaných) dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. V prejednávanej veci obsahuje námietka zaujatosti úvahy o možných dôvodoch vylučujúcich namietaných sudcov, avšak časť, v ktorej by tieto teoretické závery vyústili do konkretizácie dôkazov, chýba.

Pokiaľ ide o tú časť odôvodnenia námietky zaujatosti, v ktorej žalobca spochybňuje zaujatosť senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý pod vedením JUDr. Márie Podhorovej už v danej veci rozhodoval, dovolací považuje za potrebné uviesť, že dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Základom pre vylúčenie sudcu totiž môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však to, že rozhodnutie súdu v tej istej veci, resp. aj v inej veci sa nezhoduje so subjektívnymi predstavami a názormi účastníka na vecnú správnosť, zákonnosť alebo spravodlivosť súdnych rozhodnutí. Dôvodom, ktorý by zakladal vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemôže byť preto ani prípadná nesprávnosť ním vydaného rozhodnutia, pretože na dosiahnutie nápravy rozhodnutí súdov v občianskom súdnom konaní slúži systém opravných prostriedkov (odvolanie, obnova konania, dovolanie), nie však námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla byť považovaná za relevantnú z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., nevyhovel vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol tak, že namietaní sudcovia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 27. mája 2009**

**JUDr. Daniela Sučanská, v.r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková